

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Elišky Cihlářové v právní věci žalobce: **L. C. C.**, zastoupeného JUDr. Josefem Průšou, advokátem se sídlem Budějovická 56, Praha 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2003, č. j. OAM–4973/VL-20-05-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 3. 2004, č. j. 14 Az 548/2003-17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 30. 10. 2003, č. j. OAM–4973/VL-20-05-2003 žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce namítl, že rozhodnutí nemá náležitosti správního rozhodnutí není totiž podepsáno oprávněnou osobou, absenci podpisu ředitele nemůže nahradit podpis třetí osoby. V dalším namítl, že v pohovoru uvedl konkrétní politické a humanitární důvody pro udělení azylu. Správní orgán se dostatečně nezabýval jeho individuálními důvody pro udělení azylu. Současně existují překážky pro jeho vycestování, neboť při návratu do vlasti by byl ohrožen na životě a rovněž omezen ve své svobodě.

Krajský soud žalobu zamítl. V řízeních před správním orgánem neshledal krajský soud vady vytykané žalobcem, sám žalobce uváděl v průběhu řízení, že opustil vlast z ekonomických důvodů, odešel za prací a jiné důvody pro žádost o azyl nemá a takové důvody nejsou podřaditelné pod důvody uvedené v § 12 zákona o azylu. Ze správního spisu je nadto zjevné, že důvody humanitární ani politické neuvedl.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též stěžovatel) včas kasační stížnost založenou na důvodu uvedeném v § 103 odst. 1 písm. a), b), d), e) s. ř. s. Uvedl, že krajský soud neshledal zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, případně humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, ačkoliv ze skutečností, které uvedl, je zřejmé, že v jeho případě jsou dány důvody uvedené ve zmíněných zákonných ustanoveních. Nadto nebyl v řízení o žalobě zastoupen advokátem a proto nemohl řádně uplatnit svá práva. Ve správním řízení s ním byl proveden pohovor, některým otázkám, položeným při pohovoru však nerozuměl. Žalovaný v soudním řízení uvedl, že dotazoval žalobce ve správním řízení, zda navrhuje nějaké další důkazy pro své tvrzení, takovému poučení však také neporozuměl. Protože nebyl řádně poučen správním orgánem ve svém rodném jazyce, neuvedl pro věc všechny podstatné okolnosti, neuvedl rovněž, že má v České republice družku, toto opomněl uvést i v žalobě. Správní orgán nezohlednil ani skutečnost, že si jeho rodiče ve Vietnamu půjčili peníze a on by je byl nucen věřitelům vrátit, pokud by se do Vietnamu navrátil. Stěžovatel prokázal humanitární důvody pro udělení azylu, azyl mu měl být tedy udělen. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce též požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti, odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 37/2003, podle něhož je poskytnutí azylu specifickým důvodem a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Nejvyšší správní soud věc posoudil takto:

Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; těmi je námitka existence důvodu pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a nemožnost řádně hájit svá práva před správním orgánem z důvodu neznalosti češtiny a v tom důsledku neporozumění všem dotazům a uděleným poučením ze strany správního orgánu.

V daném případě žalovaný svým rozhodnutím zamítl žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Podle § 12 písm. a) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení důvodů, jež žalobce uvedl k žádosti o udělení azylu, ze správního spisu. Protože azylové řízení je řízením koncentrovaným, žadatel o azyl musí důvody, pro které o azyl žádá, uvést právě v této fázi správního řízení.

V azylovém řízení je tvrzení žadatele ve spojení s navrženými důkazy nezastupitelné při zjišťování skutečného stavu věci a jsou zásadní pro posouzení oprávněnosti žádosti o azyl. Jediné důvody, které však žalobce uváděl jak v žádosti, tak i při pohovoru k důvodům žádosti, byly důvody ekonomické a snaha o legalizaci pobytu.

V daném případě správní orgán rozhodoval v tzv. zkráceném řízení o azylovém právu uplatňovaném na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Jedná se o řízení, které není prováděno v celém rozsahu. Možnost zkráceného řízení je zakotvena v ustanovení § 16 zákona o azylu, přičemž nutno zdůraznit, že naplnění podmínek v tomto ustanovení neznamena automatické vyloučení z řízení o udělení azylu, ale jeho zrychlení. Žadateli však musí být dána možnost, aby se vyjádřil k obsahu své žádosti, aby mohl být posouzeny konkrétní jednotlivé důvody, které jej vedly k opuštění země původu.

Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci správní orgán vycházel v rozhodnutí z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Neprovádí-li tedy správní orgán dokazování o přítomnosti důvodů azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť vychází z toho, že stěžovatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], pak by byl jeho výrok ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu v posuzované věci výrokem, který nemá oporu v platné právní úpravě. Podle tohoto ustanovení lze totiž v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Jak již však bylo výše uvedeno, v posuzované věci bylo provedeno tzv. zkrácené řízení, a to z důvodů zjevně nedůvodné žádosti, aniž by v tomto řízení důvody uvedené v § 12 byly zjišťovány. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny) nepřichází v úvahu výrok o udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že důvody uváděné žalobcem v žádném případě nelze zahrnout pod důvody uvedené v § 12 zákona o azylu a proto již ani správní orgán, (natož soud) důvody pro udělení humanitárního azylu nemůže vyhledávat či zohledňovat.

Námitku nemožnosti řádně hájit svá práva před správním orgánem z důvodu neznalosti češtiny a v tom důsledku nepochopení všem dotazům a uděleným poučením ze strany správního orgánu žalobce v průběhu celého správní řízení nevznísl, nevznísl ji ani v žalobě a proto k ní Nejvyšší správní soud nepřihlíží (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky žalobce nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2005

JUDr. Marie Žiřková
předsedkyně senátu